

3. Az egri királyi gimnázium tizenöt éve (1787-1802)

Az iskola egri királyi gimnáziumként működött tovább, gondozását a tanulmányi alap vette át. Az épület folyamatos javításokon esett át (a kályhák és az ajtófélfák cseréje, a meszelések, a megfelelő illemhely kialakítása, a padlózat cseréje), 1794-ben és 1798 tavaszán szélvihar rongálta meg a tetejét. A szőlőbirtokokat eladták, a majorkertet bérbe adták, a rendházból bérház lett. 1798-ban két szobájába beköltözött az igazgató, az első emeleten – az eladott – gyógyszerár működtetett, a gimnáziumi irattárat alakítanak ki benne. Az 1800. augusztus 23-i tűzvészben leégett a templom, a rendház és a gimnázium is. Az utóbbi rendbehozatalát Kitzling György építőmester végezte 1780 Ft 33 kcr-ért.

Az iskola igazgatója ezen korszakban két exciszterci szerzetes, Schumann Theofil (1786-96) és Pásztly Rajmund (1796-1806) volt. 1798-ban a tanári kar két exciszterci, egy domonkos rendi szerzetesből és két világi tanárból állt. (Állami fizetésük 300-400 Ft közötti volt.) Ebben az évben az 5 osztályban 437 diák járt.

II. József halálával megszűnt a királyi oktatási rendeleteinek hatálya is. Így a tanári kar nagy hangsúlyt fektetett a vallás- és erkölcsi nevelésre. Elrendelték, hogy az ifjúság naponként misére járjon, havonta gyónjon, az ifjúság vezetésére exhortátort (hitoktatót) neveztek ki, 161 fővel felújították – az engedélyezett működés előtt 4 hónappal – a Mária-kongregációt, amit aztán a kormányzat félév múlva újból megszüntetett. (1795-96). A Helytartótanács előbb a tanárok fegyelmét szigorította, és előírta a nagyobb fegyelem megtartását az iskolában éppen úgy, mint azon kívül. Ellenőrzési kötelezettsége lett a tanárnak, a pedellusnak, a szállásadónak, az iskolai kurátornak (tanulói felügyelő). 1800-ban nyolc pontból álló iskolai törvényt léptettek életbe:

- 1. Minden római katolikus tanuló havonként a szent gyónáshoz és áldozáshoz járul, vasárnap és előadási napokon a szentmisén és ájtatossági gyakorlatokon részt vesz.*
- 2. Tilos lett a vallás- és erkölcstani könyvek olvasása.*

3. *Óvakodjanak a vallási dolgok feszegetésétől, ne vitatkozzanak a hitre és hazára veszedelmes új eszmékről; kerüljék a káromló, becsmérlő kifejezéseket; ne esküdözzenek, szitkozódjanak.*
4. *Tilos a gyanús házaknak, a kocsmáknak, a színházaknak, táncteremeknek, kávéházaknak és más helyeknek felkeresése, mert az ifjúság jó erkölcsét veszélyezteti.*
5. *Tilos nyáron este 9 órán, télen este 8 órán túl az éjjeli kóborlás, összecsoárdulás, az emberek megtámadása, a verekedés.*
6. *Tilos fegyverek és botok hordása főleg éjnek idején; tilos pénzre játszani, mert az ráviszi a tanulókat dolgaik elzálogosítására és eladására. Tilos a vadászat, a dohányzás akár az utcán, akár a házak és a kertek között, mert ebből gyakran tűzveszedelem származik.*
7. *Tisztelettel viselkedjenek a tanulók igazgatójukkal és tanáraikkal szemben; senki feleselni, velük szemben ne merészeljen.*
8. *Az előadásokat pontosan látogassák; azt, aki három vagy négy nap egyfolytában vagy egy hónapban több ízben elmarad törvényes ok nélkül, a tanulók sorából kitörlik.*

A törvények súlyos megsértői mind a nyolc esetben a viseletből másodrendű osztályzatot kapnak. A büntetésnek egész sorozata ismert: négyszemközti megintés, nyilvános megdorgálás, térdepelés, bebörtönzés, virgács, skutika (1787-ben két grammatikus tanuló 6 vesszőcsapást kapott, mert s táncteremből átsiettek a kocsmába), intézetből kizárás.

1801-ben a főigazgató meglátogatta az iskolát, s a következő ajánlásokat tette: a fenti törvényeket minden osztályban függeszték ki, az iskolai időt pontosan tartásuk be, a tanárok az istentiszteleten vegyenek részt, és a tanulók viseletére őrkdjenek, az ifjak iskolába menet és jövet ne lármázzanak, a havi vizsgálatok betartandók, a memorizálást (magolást) kerüljék.